

Obsah

Úvod	9
1 Psychologie oběti (L. Čírtková)	11
1.1 Viktimizace primární a sekundární	12
1.1.1 Primární viktimizace	13
1.1.2 Sekundární viktimizace	16
1.1.2 Výskyt a znaky sekundární viktimizace u obětí znásilnění	21
1.2 Dopad trestného činu na oběť a na její okolí	23
1.2.1 Faktory ovlivňující dopad trestného činu na oběť	24
1.2.2 Dynamika prožívání újmy	28
1.3 Riziko vzniku posttraumatické stresové poruchy	31
1.4 Syndrom oběti – mýty a předsudky	36
1.4.1 Syndrom oběti	36
1.4.2 Mýty a předsudky laické viktimologie	40
1.4.3 Mýty a předsudky o obětech znásilnění	42
1.4.4 Mýty a předsudky o obětech domácího násilí	43
1.5 Hlavní problémy obětí v různých fázích po činu	45
2 Zranitelné oběti a svědci (J. Drtilová)	51
2.1 Děti	51
2.1.1 Dítě jako svědek a oběť násilí	51
2.1.2 Násilí na dětech: charakteristiky násilníka a oběti	51
2.1.3 Důsledky násilného chování pro oběť: akutní reakce na stres a posttraumatická stresová porucha u dětí a adolescentů	53
2.2 Seniori (M. Venglářová)	56
2.2.1 Senior jako oběť trestného činu	58
2.2.2 Senior jako svědek trestného činu	60
2.2.3 Týrání seniorů	61
2.3 Mnohočetné oběti (L. Čírtková)	63
2.4 Pozůstalí (N. Špatenková)	70
2.4.1 Truchlení	71
2.4.2 Doporučené zásady pro kontakt s pozůstalými po obětech trestných činů	80
3 Oběti vybraných deliktů (M. Kloubek)	85
3.1 Dopravní nehody	85
3.1.1 Základy trestní odpovědnosti	85
3.1.2 Trestné činy související s porušováním pravidel silničního provozu	86
3.2 Majetkové trestné činy	95
3.2.1 Základy ochrany majetkových práv fyzických osob	95

3.2.2	Trestný čin krádeže	95
3.2.3	Trestný čin podvodu	98
3.3	Násilné a mravnostní trestné činy	100
3.3.1	Ublížení na zdraví	100
3.3.2	Loupežné přepadení	102
3.3.3	Znásilnění	102
3.3.4	Nutná obrana	104
3.3.5	Zásady bezpečného chování	106
3.3.6	Pohlavní zneužívání	107
3.4	Domácí násilí (<i>P. Vitoušová</i>)	108
3.5	Pronásledování (<i>L. Čírtková</i>)	115
3.5.1	Stalking: slídění, obtěžování a pronásledování	115
3.5.2	Posuzování nebezpečnosti pronásledování podle typu pachatele	119
3.5.3	Dopad nebezpečného pronásledování na oběť	122
3.5.4	Pomoc obětem pronásledování	123
4	Pomoc obětem	126
4.1	Laická pomoc obětem (<i>L. Čírtková</i>)	126
4.2	Psychologická intervence	130
4.2.1	Oběť v akutním stavu těsně po činu	131
4.2.2	Oběť ve stabilizovaném stavu v různých fázích po činu	135
4.3	Následná psychologická péče	139
4.4	Sociální pomoc (<i>M. Vitoušová</i>)	141
4.4.1	Dotazníkové šetření	144
4.5	Právní pomoc (<i>J. Matzner</i>)	149
4.5.1	Právo	149
4.5.2	Spravedlnost	150
4.5.3	Osoby a systém	150
4.5.4	Role právního poradce	151
4.5.5	Obsah a zásady právní pomoci	152
5	Práva obětí (<i>G. Trnková, P. Vitoušová, M. Kloubek</i>)	154
5.1	Práva poškozeného	154
5.1.1	Právo na informace	157
5.1.2	Právo na aktivní účast v řízení	158
5.2	Právo na zmocněnce a právní pomoc (§ 50, § 51a, § 154 trestního řádu)	164
5.3	Náhrada škody a peněžitá pomoc (<i>P. Vitoušová</i>)	166
5.3.1	Možnosti kompenzace obětí trestných činů	167
5.3.2	Peněžitá pomoc státu	168
5.4	Ochrana svědka poškozeného (oběti) v trestním řízení (<i>M. Kloubek</i>)	171
5.4.1	Obecný postup Policie ČR při ochraně svědků a poškozených v trestním řízení	172

5.4.2	Postup Policie ČR při ochraně svědků a poškozených v trestním řízení s utajením podoby a totožnosti	173
5.4.3	Postup Policie ČR při ochraně svědků a poškozených v trestním řízení podle speciálního zákona	175

Příloha RÁMCOVÉ ROZHODNUTÍ RADY EVROPSKÉ UNIE (2001/220/SVV) ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení	177
Závěr	184
Literatura	185
Rejstřík	188